

Päiväys
27.5.2025

1 (2)

Diaarinumero
151/03.04.04.04.20/2025 ym.

JULKINEN KUULUTUS

Valitukset vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

27.5.2025

Valitusten tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valitusten tiedoksisaantipäivä on 3.6.2025.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa kaksi valitusta Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 18.12.2024 nro 310/2024 (Hallintopakko pohjapadon rakentamiseksi, Kankaanpää).

Valitusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitukset pidetään nähtävillä 27.5. – 24.6.2025 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

(<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>).

Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitukset ovat ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Kankaanpään kaupungissa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 24.6.2025**. Hallintopakon hakijalle, vastapuolelle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 151/2025.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

Vaasan hallinto-oikeus
Kuulemiskanslia, 029 56 42623

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Valitus 1

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

Asia

Valitus

Valittaja

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ("ELY-keskus")
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
PL 236, 20101 TURKU
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
puh. 0295 022 500 (vaihde)

Valituksenalainen päätös

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ("aluehallintovirasto") 18.12.2024 antama hallintopakkopäätös (310/2024, ESAVI/37992/2023) pohjapadon rakentamiseksi Kankaanpäässä.

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella 18.12.2024. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli tässä tapauksessa 25.12.2024. Näin ollen valitusaika päättyy 24.1.2025.

Vaatimukset

ELY-keskus vaatii, että pohjapadon rakentamista koskeva hallintopakkopäätös lainvastaisena kumotaan ja palautetaan aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

ELY-keskus katsoo, että aluehallintoviraston tulee hallintopakkopäätöksellä velvoittaa [REDACTED] ennallistamaan lainvastainen tilanne rakentamalla Verttuunjärven laskuojaan pohjapato, minkä lisäksi aluehallintoviraston tulee hallintopakkopäätöksellä velvoittaa [REDACTED] hakemaan aluehallintovirastolta vesitalouslupaa pohjapadon rakentamiselle.

Perustelut

Asian taustaa

██████████ oli perkauttanut Verttuunjärvestä Suutarinjärveen laskevan laskuojan vuoden 2022 lokakuussa. ELY-keskus oli ilmoitusta hyväksyessään todennut, että ojituksella ei saa vaikuttaa järven vedenpinnan korkeuksiin ja että mikäli järven vedenpinnan korkeus muuttuu, on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

Verttuunjärven mökkiläiset ja alueen kunnossapitoyhdistyksen (Vekuvi ry) jäsenet tekivät vuoden 2023 kesällä ELY-keskukselle ilmoituksia poikkeuksellisesta vedenpinnan laskusta. ELY-keskus teki maastokäynnin Verttuunjärvelle 27.6.2023 sekä erillisen mittauskäynnin 21.7.2023, jolloin todettiin kesäajan vedenpinnan korkeuden laskeneen noin 25–30 cm.

ELY-keskuksen arvio Verttuunjärven vedenpinnan korkeuksista ennen ojan avausta perustuen 21.7.2023 tehtyihin mittauksiloksiin ja maastohavaintoihin oli seuraava:

- järven keskivedenkorkeus MW = N2000 +79,81 m (N60 +79,43 m)
- järven alivedenkorkeus NW = N2000 +79,60 m (N60 +79,22 m).

ELY-keskus on hallintopakkohakemuksessa todennut, että vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n perusteella vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää. ELY-keskus on katsonut, että toimenpide on aiheuttanut vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisia muutoksia alueen virtaamiin, rantaan ja vesiympäristöön, ja muutoksista voi aiheutua edunmenetystä yksityiselle edulle.

Velvoite vesitalousluvan hakemiseen

ELY-keskus on ojitusilmoitukseen antamassaan vastauksessa 17.6.2022 todennut, että ojitusilmoituksen mukaisella kunnostusojituksella on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Tällöin on todettu, että vaikutukset ovat niin vähäiset, ettei niiden katsottu vaikuttavan vesienhoidon tavoitteisiin. Tällöin ojituksella ei myöskään katsottu olevan mitakaan sellaisia vesilain 3 luvun 2 §:ssä mainittuja vaikutuksia, jonka johdosta ojitukselle olisi tullut hankkia vesilain mukainen lupa vesitaloushankkeelle.

Vastauksessa on todettu, että mikäli järven vedenkorkeus kuitenkin muuttuu, on hankkeesta vastaavan ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

Aluehallintovirasto on päätöksessään katsonut, ettei ██████████ annettu velvoite padon rakentamiseen edellyttä vesilain mukaista lupaa, koska sillä poistetaan laitton tilanne.

22.1.2025

VARELY/80/2021

Aluehallintovirasto on hallintopakkopäätöksen perusteluissa viitannut korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen (KHO 9.7.2009 taltio 1849) ja todennut, ettei laittoman tilan laillistaminen päätöksen mukaan edellyttänyt vesilain mukaista lupaa toimenpiteelle, vaan lupaviranomainen saattoi tilanteessa oikeuttaa valvontaviranomaisen poistamaan laittoman padotuksen.

KHO:n ratkaisussa todetaan, että asiassa oli padotuksen osalta kysymys vanhan vesilain (264/1961) 21 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta lainvastaisesta tilanteesta, jollaisen oikaisemiseksi ympäristölupavirasto oli oikeutettu käyttämään hallintopakkoa. Kun laittoman padotuksen suorittajaa ei ollut saatu selville, ympäristölupavirasto oli vesilain 21 luvun 3 §:n 1 momentin nojalla tältä osin voinut oikeuttaa valvontaviranomaisena toimivan ympäristökeskuksen suorittamaan toimenpiteet, jotka olivat tarpeen laittoman tilan poistamiseksi.

Pohjapadon rakentamisen tarkoituksena KHO:n ratkaisun mukaan oli varmistaa, että järven vedenkorkeus saavuttaa tavoitekorkeuden. Lisäksi tarkoituksena oli varmistaa, että vedenpinnan korkeutta ei enää jatkossa voitaisi muuttaa laillisena pidettävästä tasosta rakennelmaa siirtämällä tai patoa särkemällä.

Ratkaisussa todettiin, että kun pohjapadon rakentamisen tai rakentamisen vaatimien käyttöoikeuksien osalta ei kuitenkaan ollut kysymys vesilain (264/1961) 21 luvussa tarkoitetun laittoman tilan poistamisesta, vesilain 2 luvun rakentamista koskevat säännökset tulivat tältä osin pohjapadon rakentamisen tarkoituksesta riippumatta sovellettaviksi.

KHO:n ratkaisussa kyse on ollut siitä, että ympäristökeskus on hakenut lupaa toteuttaa hakemukseen liitetyn suunnitelman mukainen pohjapadon rakentaminen ja lainmukaisen vedenkorkeuden palauttaminen hallintopakkoa koskevalla säännöksellä. Pohjapadon rakentaminen on kuitenkin toteutettu lupapäätöksellä.

ELY-keskus katsoo siten, että laittoman tilan palauttamiseksi voidaan käyttää vesilain 14 luvun 4 §:n mukaista hallintopakkoa, mutta pohjapadon rakentamisen osalta tulisi sovellettavaksi vesilain 3 luvun 2 §:n mukaiset säännökset yleisestä luvanvaraisuudesta.

Tämän johdosta ELY-keskus katsoo, että [REDACTED] tulee velvoittaa vesilain 14 luvun 4 §:n nojalla hakemaan lupaa pohjapadon rakentamiseen, koska kyseessä on luvanvarainen hanke vesilain 3 luvun 2 §:n nojalla.

Hallintopakkopäätöksessä olevat puutteet pohjapadon rakentamisen osalta

Suunnitelmien hyväksyminen

22.1.2025

VARELY/80/2021

ELY-keskus on hallintopakkohakemuksessa edellyttänyt, että suunnitelma kalan ja muun vesieliöstön kulun mahdollistavasta padon rakenteesta ja sijainnista tulee toimittaa hyväksyttäväksi ELY-keskukselle ennen pohjapadon rakentamista.

Aluehallintovirasto on antamassaan hallintopakkopäätöksessä määrännyt, että [REDACTED] laatii suunnitelman kalan ja muun vesieliöstön kulun mahdollistavasta Verttuunjärven laskuojaan rakennettavasta pohjapadosta Kankaanpään kaupungissa. Lisäksi on määrätty, että suunnitelma toimitetaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle 31.5.2025 mennessä.

Hallintopakkopäätöksessä on siten edellytetty ainoastaan, että suunnitelma toimitetaan ELY-keskukselle tiedoksi ilman vaatimusta ELY-keskuksen etukäteisestä hyväksynnästä ennen pohjapadon rakentamista. Tämä tarkoittaa sitä, ettei ELY-keskuksella ole mahdollisuutta vaatia suunnitelmaa täydennettäväksi, mikäli siinä havaittaisiin virheitä tai puutteita. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että tällöin ei toteudu myöskään muiden haitankärsijöiden kuuleminen, mikäli asiaa ei ratkaista lupaviranomaisen päätöksellä.

Tarkkailuvelvoite

Hallintopakkohakemus ja pohjapadon rakentaminen on nimenomaisesti tehty siitä syystä, että Verttuunjärvestä Suutarinjärveen laskevan laskuojan perkauksella on ollut seurauksia Verttuunjärven vedenpinnan korkeuteen. Verttuunjärven kesäajan vedenpinnan korkeus oli ELY-keskuksen mittausten mukaisesti laskenut noin 25-30 cm.

Aluehallintovirasto ei ole kuitenkaan hallintopakkopäätöksessä edellyttänyt [REDACTED] toteuttamaan vedenkorkeuden tarkkailua. ELY-keskus katsoo, että hankkeen vaikutusta Verttuunjärven vedenkorkeuteen on kuitenkin tarkkailtava, jotta varmistetaan ennen ojan avausta vallinnut Verttuunjärven vedenpinnan korkeuden saavuttaminen.

Kunnossapitovelvoite

Vesilain 2 luvun 9 §:n mukaisesti vesistöön tehdyn rakennelman omistajan on pidettävä rakennelma sellaisessa kunnossa, ettei siitä aiheudu vaaraa taikka yleistä tai yksityistä etua loukkaavia vahingollisia tai haitallisia seurauksia.

Aluehallintoviraston hallintopakkopäätöksessä [REDACTED] on määrätty toteuttamaan suunnitelmien mukainen pohjapato. Päätöksessä ei ole kuitenkaan edellytetty, että [REDACTED] tulee huolehtia pohjapadon kunnossapidosta asianmukaisesti myös pohjapadon rakentamisen jälkeen.

Mikäli pohjapadon rakentamisen osalta ei edellytetä vesilain mukaisen luvan hakemista, jää rakennelman omistaja ja vastuutaho epäselväksi, mikä ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tulee aiheuttamaan ongelmakohtia valvonnan osalta tulevaisuudessa.

22.1.2025

VARELY/80/2021

Padon sijainti ja tarvittavat käyttöoikeudet

Aluehallintoviraston hallintopakkopäätöksessä ei ole määrätty rakennettavan padon tarkempaa sijaintia.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään.

██████ omistamalla kiinteistöllä ██████ on osuus Kankaanpään kylän osakaskunnan yhteiseen vesialueeseen 214-406-876-11. ELY-keskuksen tiedon mukaan ██████ ei kuitenkaan omista laskuojan varrella olevia maa-alueita tai hallitse niitä pysyvällä käyttöoikeudella.

ELY-keskus katsoo, että tästä syystä pohjapadon rakentaminen edellyttää tarvittavien oikeuksien selvittämistä ja määrittämistä. Vesilaki edellyttää vesitaloushankkeen toteuttamiseksi tarpeellisten käyttöoikeuskysymysten ratkaisemista lähtökohtaisesti luvan myöntämisen yhteydessä, minkä johdosta ELY-keskus katsoo, että lupapäätöksellä tulee todeta oikeudet hankkeen edellyttämiin alueisiin tai myöntää tarvittavat käyttöoikeudet pohjapadon rakentamista edellyttäviin ja sen kunnossapitoa vaativiin maa- ja vesialueisiin.

Johtopäätökset

ELY-keskus katsoo siten, että edellä lausutun johdosta pohjapadon rakentamista koskeva päätös on lainvastainen, mistä syystä se tulee kumota ja palauttaa aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ██████ tulee aluehallintoviraston hallintopakkopäätöksellä velvoittaa vesilain 14 luvun 4 §:n nojalla ennallistamaan lainvastainen tilanne sekä hakemaan lupaa pohjapadon rakentamiseen.

██████ toimesta suoritetun Verttuunjärvestä Suutarinjärveen laskevan laskuojan ojitus on aiheuttanut Verttuunjärven vedenpinnan korkeuden muuttumista. Laillisen tilan palauttamiseksi on edellytetty pohjapadon rakentamista, joka ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tässä tapauksessa on sellainen hanke, joka edellyttää vesilain mukaista lupaa.

ELY-keskus katsoo, ettei pohjapadon rakentamiseen voida velvoittaa pelkällä hallintopakkopäätöksellä ilman, että ██████ velvoitetaan hakemaan vesilain mukaista lupaa toimenpiteelle. Aluehallintoviraston päätös on puutteellinen, sillä se ei sisällä valvonnan kannalta tarpeellisia seikkoja, jotka ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voidaan ratkaista ainoastaan lupamenettelyssä ja lupamääräyksessä annetuin määräyksin.

22.1.2025

VARELY/80/2021

ELY-keskus katsoo, ettei lainvastaista tilannetta voida ennallistaa ilman, että pohjapadon rakentamiselle haetaan vesilain mukainen lupa, jolla hallintopakkopäätöksessä olevat puutteet voidaan ratkaista.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies [REDACTED] ja ratkaissut vastuualueen johtaja [REDACTED].

LIITTEET

- 1) Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 18.12.2024 (310/2024, ESAVI/37992/2023)
- 2) Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallintopakkohakemus 2.2.2024
- 3) Osakaskunnan vastaus kehotukseen 28.8.2023
- 4) Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kehotus 10.8.2023
- 5) Mittausraportti
- 6) Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vastaus ojitusilmoitukseen 17.6.2022
- 7) Ilmoitus ojituksesta 25.5.2022

Tämä asiakirja VARELY/80/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/80/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä [REDACTED] 22.01.2025 17:03

Ratkaisija [REDACTED] 22.01.2025 17:05

Valitus 2

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

vaasa.hao@oikeus.fi

Asia Valitus hallintopakkoa ja täytäntöönpanon kieltämistä koskevassa asiassa

Valituksenalainen päätös

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 18.12.2024, nro 310/2024

Dnro ESAVI/37992/2023

Valittaja

[REDACTED]

Prosessiosoite ja asiamies

Asianajaja, varatuomari [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Sähköposti [REDACTED]

Puhelin [REDACTED]

Valitusaika

Valituksenalainen päätös on annettu tiedoksi kirjattuna kirjeenä [REDACTED]
[REDACTED] 3.1.2025. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen
tiedoksisaannista eli viimeistään 3.2.2025

Vaatimukset

vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus:

1. Kumoo päävelvoitteen 1, jonka mukaan on velvoitettu laatimaan suunnitelma kalan ja muun vesieliöstön kulun mahdollistavasta Verttuunjärven laskuojaan rakennettavasta pohjapadosta 31.5.2025 mennessä Kankaanpään kaupungissa sekä päävelvoitteen 1 täyttämiseksi asetetun 3 000 euron uhkasakon.
2. Kumoo päävelvoitteen 2, jonka mukaan on velvoitettu toteuttamaan päävelvoitteen 1 mukainen pohjapato 31.10.2025 mennessä sekä päävelvoitteen 2 täyttämiseksi asetetun 10 000 euron uhkasakon.
3. Kieltää päätöksen täytäntöönpanon siihen asti, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Perustelut

Vesilain rikkomisesta

Vesilain (587/2011) 14 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan, jos joku rikkoo vesilakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, lupaviranomainen voi 1. kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä, 2. määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa 3. määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.

ei ole rikkonut vesilakia. on 25.5.2022 päivätyllä ojitusilmoituksella ilmoittanut Varsinais-Suomen ELY-keskukselle tilakohtaisesta ojituksesta kiinteistöllä 214-406-876-11, hankkeen nimellä Verttuunjärven laskuojan perkaus. 17.6.2022 päivätyllä sähköpostilla ELY-keskuksen vesistöasiantuntija on vastannut ilmoitukseen todeten seuraavaa: Kunnostusojituksella on vaikutusta alapuoliseen vesistöön, mutta vaikutukset ovat niin vähäiset, ettei niiden katsota vaikuttavan vesienhoidon tavoitteisiin tai sillä ei ole muita vesilain 3 luvun 2:ssä mainittuja vaikutuksia, joten ojitukselle ei tarvitse hankkia vesilain mukaista lupaa. Ojitus voidaan suorittaa ilmoituksen mukaisesti. Ojituksella ei kuitenkaan saa vaikuttaa järven veden korkeuksiin. Mikäli järven vedenkorkeus muuttuu, on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

on sittemmin 27.10.2022 toimittanut ELY-keskukselle ilmoituksen toimenpiteen suoritetuksi. 31.10.2022 ELY-keskus on ilmoittanut

vastaanottaneensa valmistumisilmoituksen, todeten ettei tällä hetkellä ole tiedossa, että perkauksella olisi ollut vaikutusta järven vedenkorkeudelle eikä ilmoituksia asiaa koskien ole ELY-keskukselle tullut. Edelleen ELY-keskus on todennut, että tilanne arvioidaan uudestaan, mikäli ilmoituksia vedenpinnan laskusta tulee eikä tarvetta maastokäynnille ole.

Ympäristökeskuksen tehtävänä on asiantuntijaorganisaationa ja vesilain valvontaviranomaisena arvioida hankkeen luvan tarpeellisuus. [REDACTED] on toiminut häneltä edellytetyllä tavalla. [REDACTED] suorittama ojitus ei ole vaatinut vesilain mukaista lupaa, koska hankkeen vaikutukset eivät ole sellaisia, joiden mukaan lupaa edellytettäisiin. ELY-keskus on virheellisesti asettanut luvan tarpeelle ehtoja. ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa asettaa ehtoja luvan tarpeen arvioinnissa. ELY-keskus voi ainoastaan arvioida edellyttääkö ilmoituksen varainen hanke lupaa vai ei.

[REDACTED] ei myöskään ole ojan perkaamisella aiheuttanut sellaisia vesilain vastaisia vaikutuksia, joiden perusteella hänen voitaisiin katsoa rikkoneen vesilakia.

[REDACTED] suorittamasta perkauksesta ja sen vaikutuksista

[REDACTED] suorittaman laskuojan perkauksen tarkoitus on ollut perata Verttuunjärvestä Suutarinjärveen laskeva, jo pitkän aikaa, vähintäänkin 2000-luvun alusta asti tukossa ollut oja. Oja on viimeisten vuosien aikana ollut täysin umpeenkasvanut, eikä vesi ole virrannut Verttuunjärvestä asiaan kuuluvasti laskuojan kautta alapuoliseen vesistöön. Yleisesti on tiedossa, että perkauksen tarkoitus on aina vedenjuoksun parantaminen, jolla saattaa olla vaikutusta yläpuolisen vesistön vedenkorkeuksiin. Laskuoja on ollut siten tukkeutunut, että se on estänyt veden vapaan juoksemisen Verttuunjärvestä Suutarinjärveen, ja siten nostanut Verttuunjärven vedenpinnan korkeutta sen luonnollista korkeutta korkeammalle. Liitteenä 2 olevasta 18.11.1975 päivätystä lausunnosta ilmenee, että [REDACTED] suorittama ojan perkaus, ei ollut ensimmäinen laatuaan vaan puheena olevaa ojaa on perattu aikaisemminkin.

Koska laskuoja on ollut ”tukossa ja vetänyt huonosti” jo vuosien ajan, on se synnyttänyt virheellisen käsityksen yläpuolisen vesistön ranta-asukkaille vedenpinnan luonnollisesta keskivedenkorkeudesta alueella. Liitteenä 3 on valokuva järveltä vuonna 1989 ja kuva maaliskuulta 2024 samasta kohdasta. Ensimmäisessä kuvassa näkyviä kivi ei ole nähtävissä vuoden 2024 kuvassa. Järven vedenpinta on siis edelleen huomattavasti korkeammalla kuin se on ollut esimerkiksi 1980-luvulla.

Liitteessä 4 on myös www.paikkatieto.fi sivuston ilmakuvia alueesta eri vuosikymmenien ajalta. Myös niistä on selvästi nähtävissä, miten Verttuunjärven laskuoja on käytännössä ollut umpeenkasvanutta. Umpeenkasvu on vaikuttanut vedenpinnan korkeuksiin Verttuunjärvässä.

Vedenkorkeudesta ja olosuhteiden vakiintumisesta

Verttuunjärven vedenpinnan vakiintunutta keskimääräistä vedenkorkeutta ei ole asiassa riittävästi selvitetty, vaikka vedenpinnan korkeuteen perustuen on tehty [REDACTED] velvoittava päätös. Laskuoja, jonka perkaamisesta puheena olevassa asiassa on kyse, on useiden vuosien ajan ollut lähes umpeenkasvanut. Umpeenkasvu on tapahtunut vuosien saatossa ja tällä umpeenkasvulla on ollut vaikutusta mm. järven vedenkorkeuteen. Liitteenä 4 olevista ilmakuvista on selvästi nähtävissä, miten vuonna 1950 laskuoja on vielä ollut osin avoinna oleva oja, mutta on vuosien saatossa hiljalleen kasvanut umpeen. Liitteenä 5 olevasta ilmakuvasta on havaittavissa ero vuosien 1950 ja 1955 väliseltä ajaltakin. Vuoden 1955 kuvasta käy selvästi ilmi ojan ruoppaus. Laskuojan myöhempi umpeenkasvu on vaikuttanut Verttuunjärven vedenpinnan korkeuteen, luoden virheellisen käsityksen järven laillisesta vedenkorkeudesta.

Verttuunjärven vedenpinta on nykyisen peruskartan mukaan +79.1 ja saman peruskartan mukaan Suutarinjärvi +79.0. Vähä-Ohtio on +79.2. Myös vuoden 1986 peruskartoilla järvien vedenpinnan ero noudattaa samaa kymmenen senttimetrin eroavaisuutta. Liitteenä 8 on vuoden 1970 peruskartta, jonka mukaan korkeus on ollut 79,0 N43 (mainitaan kartan alaosassa, oletettavasti vuoden 1964 mittaus) ja vuodelta 1986, jossa korkeus 79,1 N60 (mainitaan kartan alaosassa, ilmakuvauus 1983). Näin ollen veden pinta on käytännössä noissa kahdessa sama, koska N60 12 cm korkeampi kuin N43. Näin ollen veden pinta on pysynyt samana ajanjakson 1964-1983 ja se on vuonna 2024 ollut myös lähes sama ollen nyt noin 10 cm ylempänä. Eli aiemmin pitkään vallinneessa korkeudessaan. Vesistön kesäkorkeus on nykyisin lähellä vuoden 1986 peruskartalta ilmenevää korkeutta eli 79,1 N60. N2000 järjestelmään muutettuna korkeus olisi 79,46. Eli vedenpinnan nousu olisi ollut vain tilapäistä, jos 1980-luvullakin on ollut nykyisessä korkeudessa.

Aukkolausuntotutkimuksen 4.9.1975 mukaan vedenkorkeus on joksillan kohdalla ollut 21.4.1975 90,58 m eli N43+79,08 eli N2000 79,55. Ilmeistä siis on, että Verttuunjärven vedenpinnan korkeudessa on tapahtunut luonnollista tilapäistä vaihtelua. ELY-keskuksen arvio Verttuunjärven vedenpinnan luonnollisesta korkeudesta on kuitenkin huomattavasti

korkeampi, kuin aikaisempien vuosikymmenien korkeus, joka ilmenee peruskartoilta. Näin ollen [REDACTED] katsoo olevan perusteetonta velvoittaa hänet padon rakentamiseen, jossa ei voida katsoa olevan kyse luonnollisen vedenkorkeuden palauttamisesta.

Aluehallintovirasto on päätöksessään todennut, että peruskartoilla järvien kohdalla näkyvä korkeuslukema on yhtenä maastopäivänä mitattu silloinen vedenkorkeus eli yksittäinen mittaus. Lukema ei perustu pitkän aikavälin mittauksiin eikä esimerkiksi vertailuvesistön hyödyntämiseen tai mallinnuksiin, joilla keskivedenkorkeus yleensä määritellään. Tältä osin [REDACTED] toteaa, että kyse on kuitenkin mittaustuloksesta, joka tässä tapauksessa tukee [REDACTED] käsitystä siitä, että palautettavaksi määrätty vedenkorkeus ei vastaa vakiintunutta Verttuunjärven vedenkorkeutta ja ELY-keskuksen arvio, jota aluehallintovirasto on päätöksessä pitänyt laillisena vedenkorkeutena, on virheellinen.

Aluehallintovirasto on päätöksen perusteluissa todennut, että asiakirjoista ei ole varmuudella selvinnyt N43- ja N2000-korkeusjärjestelmien eroa. [REDACTED] käsityksen mukaan korkeusjärjestelmien N43 ja N2000 ero aina sama ja viran puolesta tiedossa oleva asia, ei yksittäistapauksessa asiakirjoista selvitettävä ero. Korkeusjärjestelmien erolla ei [REDACTED] käsityksen mukaan saata olla vaikutusta asian ratkaisemisessa.

Aluehallintovirasto on todennut, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maastokäynnin 27.6.2023 perusteella Verttuunjärven vedenpinta oli 60-70 cm:ä alempana kuin normaalisti kyseiseen vuodenaikaan. [REDACTED] käsityksen mukaan on virheellistä todeta vedenpinnan olevan 60-70 cm alempana kuin yleensä, koska viranomainen on ilmoittanut, ettei Verttuunjärven pinnankorkeudesta ole mittauksia eikä pinnankorkeus ole tiedossa.

[REDACTED] käsityksen mukaan aluehallintoviraston olisi tullut asianmukaisesti ja riittävästi selvittää Verttuunjärven vedenpinnan laillinen korkeus, ennen kuin se velvoittaa hallintopakolla [REDACTED] rakentamaan padon vedenpinnan tason palauttamiseksi lailliseen tilaan. Laillisen tilan arviointi on nyt tehty varsin puutteellisiin selvityksiin ja järven ranta-asukkaiden kertomaan perustuen.

Laillista vedenkorkeutta ei ole selvitetty riittävästi

Aluehallintovirasto on päätöksellään hyväksynyt keskivedenkorkeudeksi ELY-keskuksen esittämän arvion N2000 +79.81, N60 +79.43. Tuo arvio on perustunut yksittäiseen mittaukseen ja yhden päivän aikana tehtyihin maastohavaintoihin ja vertailujärveen (Suomijärvi). [REDACTED] käsityksen

mukaan laillista vedenkorkeutta ei voida perustaa yhden päivän mittaustulokseen. Kesällä 2024 suoritettussa mittauksessa järven vedenkorkeus on ollut N2000 +79.621 (Liite 6). Pelkästään nuo kaksi mittausta osoittavat huomattavaa eroa vedenpinnan korkeudessa, eikä yksittäistä mittaustulosta siten voida luotettavasti pitää laillisena vedenkorkeutena. Kesällä 2024 mittaus tukee myös [REDACTED] käsitystä siitä, ettei Verttuunjärven laillinen vedenkorkeus ole N2000 79,81 ja ettei vedenkorkeuden laillista tasoa ole riittävästi selvitetty. **Erityisesti kun otetaan huomioon, joihin [REDACTED] sen perusteella oltaisiin velvoittamassa.**

Aluehallintovirasto on todennut, että jo kauan ennen laskuojaan perkausta vallinneen Verttuunjärven vedenkorkeuden saavuttamiseksi takaisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esittämä pohjapadon rakentaminen Verttuunjärven laskuojaan on aluehallintoviraston mukaan vesilain 14 luvun 4 §:ssä tarkoitettu ja hyväksyttävissä oleva korjaava toimenpide. Asiassa ei kuitenkaan ole selvyttä mihin korkeuteen vedenpinnan taso tulisi palauttaa korjaavana toimenpiteenä. [REDACTED] ei siten voida velvoittaa sanottuun korjaavan toimenpiteen suorittamiseen. Perusteluinaan vedenpinnan laillisen tason määrittämisen osalta [REDACTED] viittaa liitteenä 7 olevaan [REDACTED] muistutuksessa ja sen liitteissä lausuttuun.

Aluehallintovirasto on todennut, ettei peruskartan vedenkorkeusmerkintöjen perusteella voida päätellä laillista vedenkorkeuden tasoa. Laillista vedenkorkeuden tasoa ei kuitenkaan voida [REDACTED] käsityksen mukaan päätellä myöskään yhden mittauksen ja ranta-asukkaiden kertomusten perusteella, kuten nyt asiassa on tehty. Peruskartan korkeustiedot perustuvat useimmiten yksittäisiin mittauksiin eikä niitä voida pitää absoluuttisena totuutena vedenpinnan korkeudesta. [REDACTED] käsitystä vedenpinnan lainmukaisen korkeuden epäselvyydestä tukee kuitenkin se, että peruskartalla ilmenevä korkeus eroaa huomattavasti ELY-keskuksen arviosta Verttuunjärven vedenpinnan korkeudesta.

KHO 29.7.2009 taltio 1849 ja valituksenalainen asia

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisulla, jonka mukaan korkein hallinto-oikeus oli päätöksessään (KHO 29.7.2009 taltio 1849) todennut, että kun laittoman padotuksen suorittajaa ei ollut saatu selville, ympäristölupavirasto oli voinut oikeuttaa valvontaviranomaisena toimivan ympäristökeskuksen suorittamaan toimenpiteet, jotka olivat tarpeen vesilain 21 luvun 3 §:ssä

tarkoitettua laittoman tilan poistamiseksi. Tältä osalta toimenpiteisiin ei ollut tarpeen hakea vesilain 2 luvussa tarkoitettua rakentamislupaa.

███ toteaa, että korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 29.7.2009 taltio 1849 käsitellyssä asiassa ELY-keskus on hakenut aluehallintovirastolta lupaa pohjapadon rakentamiseen ja Ruhtomankosken niskan avartamiseen järven keskivedenkorkeuden palauttamiseksi lainmukaiseen tasoon. Aluehallintovirasto on myöntänyt ELY-keskukselle pysyvän käyttöoikeuden patoa varten tarvittavaan alueeseen. Laittoman tilan palauttamiseksi tarpeelliseksi katsottavan padon rakentamiseen on siis myönnetty toimivaltaisen lupaviranomaisen lupa sekä patorakennelman edellyttämä käyttöoikeus. Sanotussa tapauksessa ei ole ollut tutkimuksiin perustuvaa tietoa veden korkeuksista ja laillinen vedenkorkeus on perustunut arvioon, joka on muodostunut viiden vuoden aikana tehtyihin mittauksiin sekä järven yläpuolisen järven vedenkorkeuden vertailuun. Luvan mukaisilla toimenpiteillä on katsottu voivan palauttaa järven laillinen vedenkorkeus.

Puheena olevassa tapauksessa lupaviranomaisen arviot vedenpinnan laillisesta korkeudesta ovat perustuneet mm. useamman vuoden aikana tehtyihin mittauksiin. Nyt valituksenalaisessa asiassa käsitys järven laillisesta vedenpinnan korkeudesta perustuu yksittäiseen viranomaisen suorittamaan mittaukseen sekä mm. mökkiläisten kertomaan vedenpinnan huomattavasta laskusta. Asiassa voidaan ███ käsityksen mukaan pitää selvänä, että Verttunjärven laillinen vedenpinnan korkeus ei ole tiedossa. Selvää on myös, ettei ███ ole ryhtynyt toimiin laittomasti vaan valvovan viranomaisen hyväksynnän saatuaan.

Edellä sanotussa KHO tapauksessa ei ole hakijana olleen ELY-keskuksen mukaan ollut kysymys vedenkorkeuden muuttamisesta patoamalla eikä siten vesilain mukaisesta lupaa edellyttävästä rakennushankkeesta. Asiassa on ollut kyse laillisen tilan palauttamisesta, mutta siitä huolimatta se on edellyttänyt luvan saamista padon rakentamiselle. Nyt valituksenalaisessa asiassa tulisi ensin määritellä laillinen vedenkorkeus luotettavasti, eikä velvoittaa yksittäistä henkilöä rakentamaan luvanvaraista patoa, jonka rakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia ei ole selvitetty miltään osin eikä padon tarvitsemaa käyttöoikeutta koskevaa asiaa ole tutkittu.

███ käsityksen mukaan olennaista korkeimman hallinto-oikeuden edellä sanotussa ratkaisussa on, että padon rakentamiselle on haettu lupa ja järven vedenkorkeuden arviointi on perustunut useamman vuoden aikana tehtyihin mittauksiin, joiden perusteella arvio vedenkorkeudesta on laadittu. Nyt ███ on velvoitettu rakentamaan pato ja aluehallintovirasto

on katsonut, ettei sen rakentaminen tarvitse lupaa. Päätöksen mukaan ELY-keskuksella olisi toimivalta ratkaista padon rakennetta koskeva asia, jota sillä ei [REDACTED] käsityksen mukaan ole. Padon rakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia ei myöskään ole miltään osin selvitetty.

KHO on ratkaisussaan todennut, että pohjapadon rakentamisen tarkoituksena on varmistaa, että järvessä saavutetaan tavoitekorkeus eikä järven vedenpinnan korkeutta enää jatkossa voi muuttaa laillisesta tasosta rakennelmaa siirtämällä. Kun pohjapadon rakentamisen tai rakentamisen vaatimien käyttöoikeuksien osalta ei kuitenkaan ole kysymys vesilain 21 luvussa tarkoitettun laittoman tilan poistamisesta, vesilain 2 luvun rakentamista koskevat säännökset tulevat tältä osin pohjapadon tarkoituksesta riippumatta sovellettaviksi. Edellä esitetyn perusteella [REDACTED] katsoo, ettei häntä voida velvoittaa hallintopakolla padon rakentamiseen. [REDACTED] käsityksen mukaan hänet on lainvastaisesti velvoitettu suorittamaan toimenpide, joka edellyttäisi vesilain mukaista lupaa. Arvio Verttuunjärven laillisesta vedenpinnan korkeudesta on tehty puutteellisiin selvityksiin perustuen. Kyse ei siten saata olla laillisen tilan palauttamisesta.

Lopuksi

Edellä esitetyillä perusteilla aluehallintoviraston päätös tulisi kumota ja ELY-keskuksen hallintopakkoa koskeva hakemus hylätä. [REDACTED] käsityksen mukaan padon rakentaminen vaatii vesilain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettun luvan eikä [REDACTED] voida hallintopakolla velvoittaa rakentamaan patoa. [REDACTED] ei ole toimillaan muuttanut vedenpinnan laillista tasoa laittomaksi.

Keuruulla 3. helmikuuta 2025

[REDACTED]

[REDACTED]

Laati

[REDACTED]

asianajaja, varatuomari

Liitteet

Liite 1	Aluehallintoviraston päätös
Liite 2	Aukkolausunto 18.11.1975
Liite 3	Valokuvia Verttuunjärveltä
Liite 4	Ilmakuvia alueesta, www.paikkatieto.fi
Liite 5	Ilmakuva laskuojasta vuodelta 1955
Liite 6	Mittaustuloksia ja kartta mittauspaikoista
Liite 7	[REDACTED] muistutus liitteineen
Liite 8	Peruskartat 1970 ja 1986